

Toivon Agenda 2030 9.5.2025, Kysymyksiä asiantuntijoille

Miksi Oulun kaupunki antaa vielä lisää tilaa sekatavarakaupoille (kuten Biltema, Julia, Tokmanni yms)? Ja kaataa metsiä Citymarketin tieltä Pateniemessä?

Yhdyskuntarakennetta eli muun muassa asumisen, työpaikkojen ja liikenteen sijoittumista suunnitellaan yleiskaavoituksella. Yleiskaavan laatimisen yhteydessä tehdään koko kaupunkia koskevat selvitykset mm. asumisen, luontoarvojen, kaupan ja liikenteen osalta. Pateniemen kaupunginosan alue Ritaportti (mm. tuleva Citymarket sekä alueen muut kaupan palvelut) on Oulun yleiskaavassa merkitty keskustoimintojen alueeksi. Sen tarkoitus on tasapainottaa kaupungin pohjoisen alueen kaupallista tarjontaa täydentäen mm. Pateniemen ja Ritaharjun palveluja.

Parhaillaan on vireillä merkittävä ja laaja Oulun keskeisen kaupunkialueen yleiskaava ([Oulun keskeisen kaupunkialueen yleiskaava | Oulun kaupunki](#)). Yleiskaavassa määritellään kaupallisen verkon tulevaisuuden ratkaisut tavoitevuoteen 2040 perustuen mm. vuonna 2023 tehtyyn kaupalliseen selvitykseen. Yleiskaavatyön yhtenä läpileikkaavana teemana on kestävyiden reunaehtojen toteutuminen.

Yleisesti kaupan yksiköiden koon, sijainnin ja määrän sääntely on valtion ja pääosin kuntien päätösvallassa, mutta toistaiseksi huomattavaa poliittista halukkuutta sen kontrolloimiseksi ei ole ollut. Tämä johtaa usein suuriin kaupallisiin yksikkökokoihin, joille on tiiviisti rakennetusta ympäristöstä vaikea löytää sijainteja. Suuret kaupan yksiköt hakeutuvat vilkkaiden liikenneväylien yhteyteen, joissa kaupan saavutettavuus asiakasliikenteelle ja huollon logistiset järjestelyt ovat mahdollisimman sujuvia. Monipuolinen toimijaverkko mahdollistaa laajemman kilpailun, jolloin myös kuluttajahinnat pysyvät todennäköisesti maltillisempina.

Sijainnit eri puolilla kaupunkia taas lyhentävät asiointimatkoja, vaikka ne pääosin hlöautoliikenteeseen perustuvatkin. Toki suunnitelmissa huomioidaan kaupan saavutettavuus kaikilla liikkumismuodoilla.

Kaupan paikkoja haetaan ensisijaisesti Oulun kaupungin omistamilta alueilta, koska yksityisten maanomistajien kanssa ei välttämättä päästä yhteisymmärrykseen maa-alueen käyttötarkoituksesta. Kaupungin mahdollisuudet hankkia yksityisiltä maata edullisilta sijainneilta ovat rajalliset. Toisaalta vilkkaiden tie- ja raideyhteyksien läheisyydet soveltuvat melu- ja pienhiukkasten vuoksi huonosti moneen muuhun käyttötarkoitukseen, kuten asumiselle tai virkistysalueeksi. Tietenkin ne voivat silti olla luonto- tai maisema-arvoiltaan merkittäviä.

Suuret kaupan yksiköt vaativat myös paljon paikoitusalueita maantasoon, jolloin tontti rakentuu lähes täyteen. Rakenteellinen pysäköinti maan alle tai pysäköintitaloon taas ei suurissa yksiköissä ole useinkaan taloudellisesti tai toiminnallisesti toivottua. Tiukentuvan ympäristösääntelyn mukana myös luontoarvot tulevat yhä tärkeämmiksi, eikä pinta-alaltaan suuria toimintoja ole helppoa sovittaa em. syiden takia useinkaan yhteen aivan ongelmitta. Myös kaupan rooli on muuttunut siten, että tietyn tyyppiset kaupat ja kauppakeskukset (kuten Ideapark) eivät edes hakeudu lähelle keskustaa vaan mieluummin liikenteen solmukohtiin.

Miksi kaupunki suunnittelee purkavansa monia rakennuksia, vaikka se on jätelain vastaista toimintaa? Mihin purettavien rakennusten materiaalit päätyvät? Käytetäänkö niitä uudestaan?

Kaupunki purkaa rakennuksia, koska haluaa kehittää aluetta. Lisäksi rakennuksia puretaan sen takia, että ne ovat huonossa kunnossa, jolloin niiden tilalle voidaan mahdollisesti rakentaa uudet ja terveelliset rakennukset.

Purkujätteet lajitellaan työmailla esimerkiksi seuraavasti: betoni, tiili, lasi, painekyllästetty puu, villat jne. Urakoitsija toimittaa purkumateriaalit eteenpäin kierrätettäväksi jätelain mukaisesti.

Joskus purkutyömailta kuljetetaan esimerkiksi tiili- ja betonimurske suoraan höytykäyttöön esimerkiksi maisemointia varten tai vaikka kuntopolkujen pohjiksi.

Kaupunki haluaa edistää purkumateriaalien hyödyntämistä koko Oulun alueella. Tavoitteena on, että käyttökelpoista materiaalia ei päätyisi jätteen sekaan.

Miten kaupunki edistää puurakentamista? Tehdäänkö tässä yhteistyötä ja otetaanko mallia muualta Euroopasta? Puurakentamisen pitäisi näkyä enemmän katukuvassa, jotta siitä tulisi normaalimpaa.

Pientalopuolella puu on ollut ja on edelleen yleisin rakennusmateriaali. Oulussa on rakennettu myös joitakin puukerrostaloja, mutta ne eivät ole harmi kyllä yleistyneet. Kun rakentamisessakin tavoitellaan ilmastoystävällisempiä materiaaleja, on hyvinkin mahdollista, että puun käyttö myös isommissa rakennuksissa lisääntyy.

Viime vuonna kaupungin omista puurakentamisen kohteista Aseman koulu valmistui, Tuiran monitoimitalon rakentaminen jatkui ja Alakylän koulun rakentaminen aloitettiin.